AANBEVELINGEN

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 10 september 2014

betreffende het monitoren van de aanwezigheid van 2- en 3-monochloorpropaan-1,2-diol (2- en 3-MCPD), 2- en 3-MCPD-vetzuuresters en glycidylvetzuuresters in levensmiddelen

(Voor de EER relevante tekst)

(2014/661/EU)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 292,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) 3-monochloorpropaan-1,2-diol (3-MCPD) is een contaminant die vrijkomt bij de verwerking van voedsel en die als mogelijk kankerverwekkend voor de mens wordt beschouwd; de toelaatbare dagelijkse inname (TDI) ervan is vastgesteld op 2 µg/kg lichaamsgewicht ([1]). Bij Verordening (EG) nr. 1881/2006 van de Commissie ([2]) is een maximumgehalte van 20 µg/kg vastgelegd voor gehydrolyseerd plantaardig eiwit en sojasaus; dit maximumgehalte geldt voor vloeibare producten met 40 % droge stof, hetgeen overeenkomt met een maximumgehalte van 50 µg/kg in de droge stof.

(2) Esters van 2- en 3-monochloorpropaan-1,2-diol (MCPD-esters) en glycidylesters zijn belangrijke contaminanten in verwerkte spijsoliën die als levensmiddel of als ingrediënt in levensmiddelen worden gebruikt. De veronderstelling dat 3-MCPD in mensen voor 100 % uit zijn esters wordt vrijgegeven, is bevestigd door het Contam, het panel voor contaminanten in de voedselketen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) ([3]).

(3) Glycidylvetzuuresters (GE) zijn procescontaminanten die ontstaan tijdens de desodoriseringsfase van de zuivering van spijsolie. De toxicologische relevantie van glycidylvetzuuresters is nog niet geheel duidelijk. Glycidol zelf wordt als waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens beschouwd. Uit de recentste wetenschappelijke studies blijkt dat glycidol in het menselijke spijsverteringskanaal bijna volledig uit vetzuuresters wordt vrijgegeven.

(4) Op 20 september 2013 heeft de EFSA een wetenschappelijk rapport uitgebracht met een analyse van de aanwezigheid van 3-monochloorpropaan-1,2-diol (3-MCPD) in levensmiddelen in Europa in de periode 2009-2011 en een voorlopige blootstellingsbeoordeling ([4]).

(5) Voor een nauwkeuriger blootstellingsbeoordeling zijn meer gegevens nodig over de aanwezigheid van MCPD-vetzuuresters en glycidylvetzuuresters.

(6) Daarom moet de monitoring worden aanbevolen van de aanwezigheid van MCPD, MCPD-esters en glycidylesters in plantaardige oliën en vetten, daarvan afgeleide levensmiddelen en levensmiddelen die plantaardige oliën en vetten bevatten,

([1]) Advies van het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding over 3-monochloorpropaan-1,2-diol (3-MCPD), tot aanpassing van zijn advies uit 1994 (vastgesteld op 30 mei 2001): http://ec.europa.eu/food/fs/sc/scf/out91_en.pdf

([2]) Verordening (EG) nr. 1881/2006 van de Commissie van 19 december 2006 tot vaststelling van maximumgehalten aan bepaalde verontreinigingen in levensmiddelen (PB L 364 van 20.12.2006, blz. 5).

([3]) Verklaring van het Wetenschappelijk Panel voor contaminanten in de voedselketen (Contam) naar aanleiding van een vraag van de Europese Commissie over 3-MCPD-esters: http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1048.pdf

([4]) Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, 2013 Analysis of occurrence of 3-monochloropropane-1,2-diol (3-MCPD) in food in Europe in the years 2009-2011 and preliminary exposure assessment. EFSA Journal 2013;11(9):3381, 45 blz., doi:10.2903/j.efsa.2013.3381. Online beschikbaar op: www.efsa.europa.eu/efsajournal

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

1. De lidstaten zouden met actieve medewerking van de exploitanten van diervoeder- en levensmiddelenbedrijven de aanwezigheid van 2- en 3-MCPD, 2- en 3-MCPD-vetzuuresters en glycidylvetzuuresters in levensmiddelen moeten monitoren, met name in:

   a) plantaardige oliën en vetten en daarvan afgeleide producten zoals margarine en gelijkaardige producten;

   b) voor bijzondere voeding bestemde levensmiddelen zoals omschreven in Richtlijn 2009/39/EG van het Europees Parlement en de Raad ([1]), levensmiddelen die bestemd zijn voor zuigelingen en peuters, met inbegrip van zuigelingen- en opvolgzuigelingenvoeding zoals omschreven in Richtlijn 2006/141/EG van de Commissie ([2]), en voor zuigelingen bestemde dieetvoeding voor medisch gebruik zoals omschreven in Richtlijn 1999/21/EG van de Commissie ([3]);

   c) banketbakkerswaren, brood en broodjes,

   d) vlees en vis in blik (gerookt),

   e) snacks op basis van aardappelen of granen en andere gebakken producten op basis van aardappelen;

   f) levensmiddelen die plantaardige olie bevatten en levensmiddelen die met plantaardige oliën zijn bereid of geproduceerd.

   De analyse van 2- en 3-MCPD, 2- en 3-MCPD-vetzuuresters en glycidylvetzuuresters in de onder b) tot en met f) genoemde levensmiddelen is bijzonder moeilijk en voorlopig zijn er geen door een ringonderzoek gevalideerde analysemethoden voorhanden. De analyse van de onder b) tot en met f) genoemde levensmiddelen moet dan ook met grote zorg gebeuren, zodat de verkregen gegevens betrouwbaar zijn.

   Lidstaten die voornemens zijn de aanwezigheid van 2- en 3-MCPD, 2- en 3-MCPD-vetzuuresters en glycidylvetzuuresters in de onder b) tot en met f) genoemde levensmiddelen te analyseren, kunnen daarom, indien toepasselijk en nodig, om de technische bijstand verzoeken van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Commissie, met name de eenheid Normen voor voedselbiowetenschap (Unit Standards for Food Bioscience) van het Instituut voor referentiematerialen en -metingen (IRMM).

2. Om ervoor te zorgen dat de monsters representatief zijn voor de bemonsterde partij, moeten de lidstaten de bemonsteringsprocedures volgen die zijn vastgelegd in deel B van de bijlage bij Verordening (EG) nr. 333/2007 van de Commissie ([4]).

3. Voor de vaststelling van in esters gebonden MCPD en glycidol is het wenselijk de standaardmethoden van de American Oil Chemists' Society te gebruiken. Dit zijn gaschromatografie-massaspectrometriemethoden (GC-MS) die door een ringonderzoek gevalideerd zijn voor plantaardige oliën en vetten en beschikbaar zijn op de website www.aocs.org.

   Voor de analyse van in vetzuuresters gebonden MCPD en glycidol in spijsoliën en -vetten mag de bepaalbaarheidsgrens (limit of quantification — LOQ) niet hoger zijn dan 100 µg/kg. Voor andere levensmiddelen die meer dan 10 % vet bevatten, ligt de LOQ bij voorkeur maximaal even hoog, in verhouding tot het vetgehalte van de levensmiddelen: zo zou de LOQ voor de analyse van vetzuuresters van MCPD en glycidol in levensmiddelen met een vetgehalte van 20 % niet hoger mogen liggen dan 20 µg/kg op gehele gewichtsbasis. Voor levensmiddelen die minder dan 10 % vet bevatten, zou de LOQ niet hoger mogen zijn dan 10 µg/kg op gehele gewichtsbasis.

4. De laboratoria moeten over kwaliteitscontroleprocedures beschikken om te verhinderen dat glycidylesters tijdens de analyse worden omgezet in MCPD-esters en omgekeerd. Bovendien moet de te meten grootheid ondubbelzinnig gepreciseerd worden en is er afzonderlijke rapportage nodig voor vrije 2- en 3-MCPD in de geanalyseerde matrix en voor 2- en 3-MCPD-vetzuuresters, aangezien beide stoffen als 3-MCPD worden gemeten. Over de volgende te meten grootheden moet afzonderlijk worden gerapporteerd:

   — 2-MCPD

   — 3-MCPD

   — 2-MCPD-esters

   — 3-MCPD-esters

   — glycidylesters.

([1]) Richtlijn 2009/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 betreffende voor bijzondere voeding bestemde levensmiddelen (PB L 124 van 20.5.2009, blz. 21).

([2]) Richtlijn 2006/141/EG van de Commissie van 22 december 2006 inzake volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding en tot wijziging van Richtlijn 1999/21/EG (PB L 401 van 30.12.2006, blz. 1).

([3]) Richtlijn 1999/21/EG van de Commissie van 25 maart 1999 betreffende dieetvoeding voor medisch gebruik (PB L 91 van 7.4.1999, blz. 29).

([4]) Verordening (EG) nr. 333/2007 van de Commissie van 28 maart 2007 tot vaststelling van bemonsteringswijzen en analysemethoden voor de officiële controle op de gehalten aan lood, cadmium, kwik, anorganisch tin, 3-MCPD en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in levensmiddelen (PB L 88 van 29.3.2007, blz. 29).

Er zijn voorlopig geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van vrije glycidol in de in punt 1 genoemde levensmiddelen. Indien echter bij de analyses vrije glycidol wordt vastgesteld, moet dit afzonderlijk worden gerapporteerd.

5. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de EFSA de analyseresultaten op gezette tijden (om de zes maanden) ontvangt, in het door de EFSA gevraagde formaat voor de indiening van gegevens en in overeenstemming met de richtsnoeren van de EFSA betreffende de standaardmonsterbeschrijving (Standard Sample Description — SSD) voor levensmiddelen en diervoeders ([1]) en de aanvullende specifieke rapportagevereisten van de EFSA.

   Er zal een vereenvoudigd formaat met minder verplicht in te vullen velden beschikbaar worden gemaakt, zodat er zo veel mogelijk nuttige beschikbare monitoringgegevens worden ingediend.

6. Er zullen richtsnoeren worden opgesteld om te zorgen voor een eenvormige uitvoering van deze aanbeveling en vergelijkbare rapportage van de resultaten.

Gedaan te Brussel, 10 september 2014.

Voor de Commissie
Tonio BORG
Lid van de Commissie

([1]) http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm